

Resum executiu de la Memòria de 2023 de l'Oficina Antifrau de Catalunya

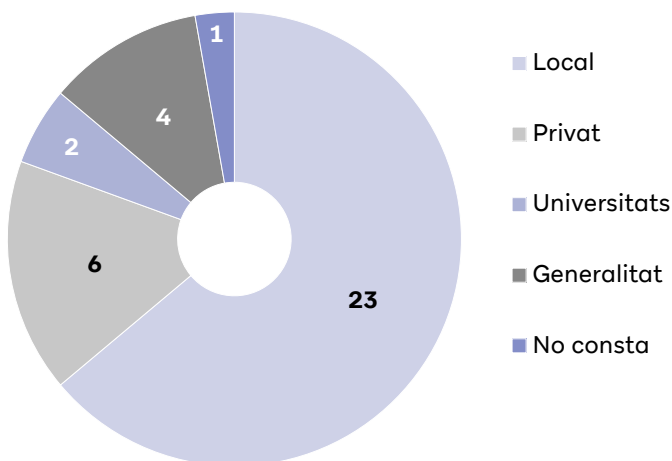
Direcció de Prevenció

Àmbit funcional de Protecció de Persones Informants

Antifrau ha rebut **28** peticions de protecció i s'han incoat **23** expedients de protecció de persones denunciants. De les **36** peticions de protecció acumulades en el període 2018-2023:

- 22 s'ha atorgat la condició de persona protegida
- 13 no s'ha atorgat
- 1 inadmissió

Àmbit dels ens afectats

Antifrau ha participat en diversos **actes d'intercanvi d'experiències i bones pràctiques de la Xarxa de les autoritats europees per a la integritat i la protecció de les persones alertadores** (Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities – NEIWA).

Supervisió dels canals interns

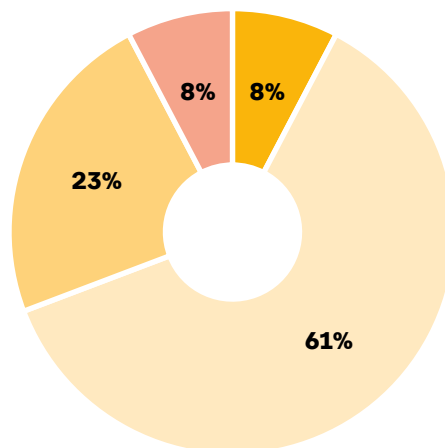
L'Oficina Antifrau és l'autoritat independent de supervisió del compliment de l'obligació de disposar d'un sistema intern d'informació, que afecta tant el sector públic com el privat. **L'Oficina ha posat a disposició dels ens obligats un**

formulari per facilitar les comunicacions al registre de responsables del sistema intern d'informació que ha rebut **1368** registres del sector privat i **146** registres del sector públic. Per facilitar-ne la implantació, Antifrau **ha posat en marxa un servei de consultes**, amb més de **300** peticions rebudes i ateses.

Àrea de Legislació i Assumptes Jurídics

Ens destinatari de les al·legacions

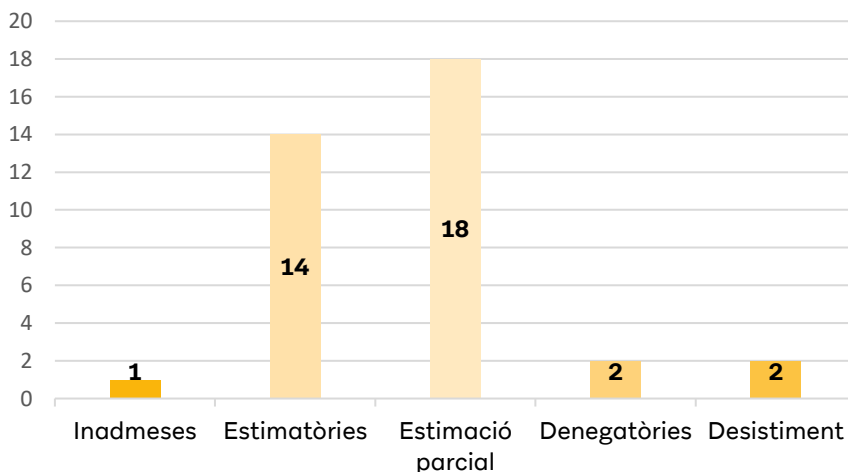
13 al·legacions amb relació a projectes normatius, de les quals un 56 % han estat desestimades, un 37 % estimades totalment i un 7% estimades parcialment. Si atenem a les matèries, dues es referien a normes vinculades a la transparència, quatre als sistemes interns d'informació i la protecció dels denunciants, cinc a qüestions organitzatives, una a la lluita contra la corrupció i la darrera a l'activitat d'influència.

- Administració General de l'Estat
- Administració Local
- Generalitat de Catalunya
- Unió Europea

Antifrau ha fet diverses **contribucions a l'informe anual sobre l'estat de dret de la Unió Europea**.

L'Oficina Antifrau de Catalunya **ha rebut, tramitat i resolt un total de 37 sol·licituds d'accés a la informació pública**. En 32 de les sol·licituds, la informació demanada era relativa a l'estat d'un procediment d'investigació de l'Oficina o se sol·licitaven documents relacionats amb actuacions d'investigació concretes, dues eren sobre l'organització, pressupost i funcionament de l'Oficina Antifrau, una sobre procediments de protecció de persones denunciants i dues eren sol·licituds imprecises. Del total de sol·licituds:

L'Oficina ha atès **12** consultes rebudes pel canal d'atenció ciutadana.

Pel que fa a la **protecció de dades personals**, Antifrau ha realitzat una **auditoria interna** per demostrar el compliment i la correcta adequació de les operacions de tractament de l'Oficina a la normativa vigent. També s'han **creat 2 activitats de tractament** de dades personals i se n'ha modificat una.

Àrea de Formació

A través de la formació s'ha arribat de manera directa a **3.916** participants, una dada rècord que confirma la tendència a l'alça iniciada el 2021.

S'han dut a terme **59**

accions

formatives sobre temes com riscos per a la integritat, elaboració i implantació dels plans de mesures antifrau, gestió dels conflictes d'interès, reflexió ètica individual, elaboració de plans d'integritat, canals de denúncia i protecció de les persones alertadores.

Des de la Direcció de Prevenció s'han desenvolupat **projectes propis i amb col·laboració** amb altres institucions:

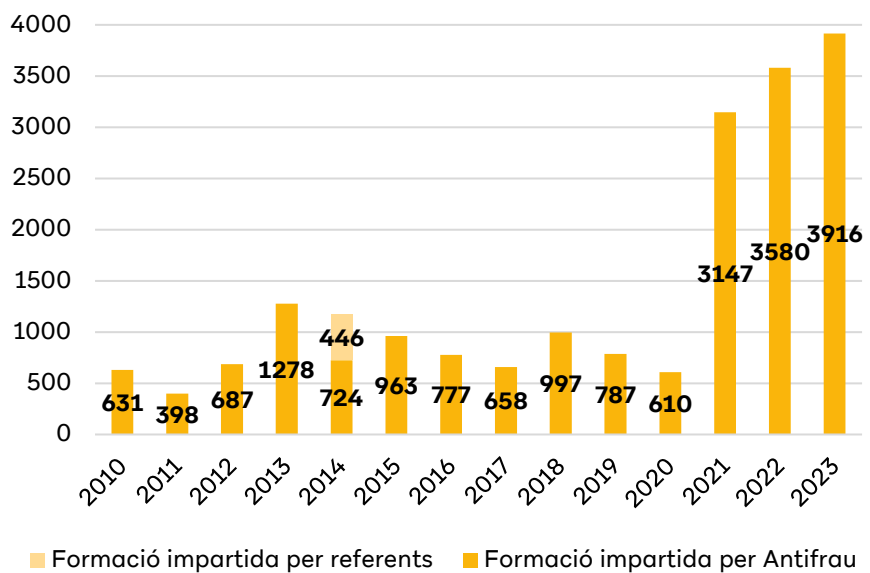
Disseny i implantació de l'Aula virtual de l'Oficina Antifrau

L'Àrea de Formació treballa en la cerca, contractació, disseny, implantació i prova pilot d'una plataforma virtual d'aprenentatge, l'Aula virtual, per poder **oferir als servidors públics de Catalunya una nova modalitat de formació** en matèries relacionades amb l'ètica i la integritat públiques: **l'autoformació en línia**.

Amb aquesta aposta, Antifrau vol arribar a més persones i oferir una formació de qualitat, accessible des de qualsevol indret de Catalunya i que es pugui adaptar als horaris i al ritme d'estudi de qualsevol persona interessada a ampliar els seus coneixements i habilitats en foment de la integritat i lluita contra la corrupció.

Acompanyament a les consultes formulades a través de l'espai DialÈtic.

Amb la posada en marxa de DialÈtic, l'octubre de l'any 2022, l'Oficina Antifrau va posar a disposició dels servidors públics un canal de consulta on poguessin adreçar aquells dubtes o dilemes ètics del dia a dia i obtenir un acompanyament

en el procés de reflexió que, posant en el centre els arguments de naturalesa ètica, pogués contribuir al procés de presa de decisió.

Durant el 2023, l'espai web ha rebut **5.533** visualitzacions totals de pàgina per part de **3.185** persones usuàries. Pel que fa a les consultes, se n'han rebut **6**. També s'han organitzat sessions de presentació adreçades a persones servidoros públiques, amb l'objectiu d'expandir el coneixement de DialÈtic. En total s'han impartit **5** sessions, amb un total de **1.616** participants.

Projecte de compliment normatiu i integritat en entitats públiques

Aquest projecte, que es va iniciar el mes de febrer de 2020, ha servit per elaborar i desenvolupar estàndards de compliment normatiu i d'integritat aplicable a la tipologia d'ens públics que formen part de l'estudi i que es recullen a l'informe final que s'ha presentat aquest any. Antifrau ha organitzat, juntament amb la Diputació de Barcelona, el Congrés sobre compliment normatiu i integritat en entitats públiques, que s'ha celebrat els dies 23 i 24 de març a Barcelona.

Durant el Congrés es presenta l'Informe final del Projecte de compliment normatiu i integritat, un document que proposa cinquanta recomanacions per a aquesta tipologia d'ens del sector públic, agrupades en catorze àmbits: qüestions generals, compliment normatiu de les administracions propietàries, atribució de responsabilitats en matèria de compliment normatiu, anàlisi de riscos, codis ètics, canals d'alerta, difusió i formació, legitimitat del programa de compliment, reacció davant de les infraccions, revisió i avaluació, transparència, conflicte d'interès, irregularitats en la contractació pública i subvencions públiques.

Recomanacions adreçades als electes locals i als òrgans de control intern que han sorgit de les eleccions locals de 2023

En ocasió de les eleccions locals de 2023, l'Oficina Antifrau ha emès, novament, amb ple respecte a l'autonomia local, unes recomanacions en matèria d'integritat adreçades als càrrecs electes i als òrgans de control intern de les corporacions locals amb la finalitat que facilitin la presa de decisions i que serveixin de recordatori de bones pràctiques.

Aquestes recomanacions se centren, fonamentalment, en qüestions relatives a retribucions dels càrrecs electes, declaracions d'interessos dels càrrecs electes, dotacions econòmiques a grups polítics municipals i la publicitat activa, amb especial consideració a les relacions amb els grups d'interès.

Recomanacions de mesures preventives basades en l'anàlisi dels factors de risc detectats en el seguiment de les actuacions d'investigació

Durant aquest any, com a part de la seva activitat, l'Oficina Antifrau ha dut a terme el seguiment de les actuacions d'investigació. En aquesta fase de seguiment s'adrecen recomanacions de mesures preventives basades en l'anàlisi de factors de risc que es detecten en les actuacions d'investigació finides.

Aquesta activitat esdevé la baula que uneix la tasca investigadora i la tasca preventiva de la institució.

En aquesta fase de seguiment, Antifrau adreça als ens investigats una proposta de mesures preventives que es basa en una anàlisi de riscos relativa als factors de risc que s'han detectat en els fets que han estat objecte d'investigació. Amb l'objectiu que el contingut dels diferents escrits de recomanacions de mesures preventives en fase de seguiment, adreçats als ens investigats, pugui ser d'utilitat a altres institucions, durant l'any 2023 l'Oficina Antifrau ha publicat a la pàgina web aquests escrits, classificats per risc i tipologia d'organisme.

Respostes a les consultes sobre els dubtes interpretatius per a l'aplicació de la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció

Com a conseqüència de l'aprovació de la Llei 2/2023 i de l'assumpció de competències com a autoritat competent de protecció de les persones alertadores, l'Oficina Antifrau atén i respon consultes derivades dels dubtes interpretatius que suscita l'aplicació d'aquesta norma.

Durant l'any 2023, l'Oficina Antifrau ha respost **241** consultes efectuades per les organitzacions obligades tant del sector públic com del sector privat i per operadors jurídics especialitzats. Cal destacar que, malgrat que les consultes estan formulades tant per entitats del sector públic com del sector privat, l'Oficina ha rebut un nombre significatiu més elevat de consultes provinents d'entitats del sector privat que del sector públic.

D'altra banda, l'àrea de Formació ha **organitzat i participat a diverses jornades, cursos, tallers i postgraus**.

Antifrau ha participat en el **Grup de Bon Govern de de la Xarxa de Governants Transparents**, ha col·laborat amb el **seguiment de l'Estratègia catalana de millora de la compra pública**, i ha participat en el **projecte R+D+I "La prevenció de la corrupció en el sector públic empresarial" de la UAB**. També ha donat **suport a la Direcció General de Fons Europeus**, amb la revisió tècnica del material audiovisual preparat per formar el personal que gestiona fons Next Generation EU (MRR) i ha participat en el **comitè tècnic de normalització (CTN 165 SC6)** que ha redactat la norma UNE 19603 "Sistemes de gestió del compliance en matèria de competència".

Direcció d'Anàlisi i Investigacions

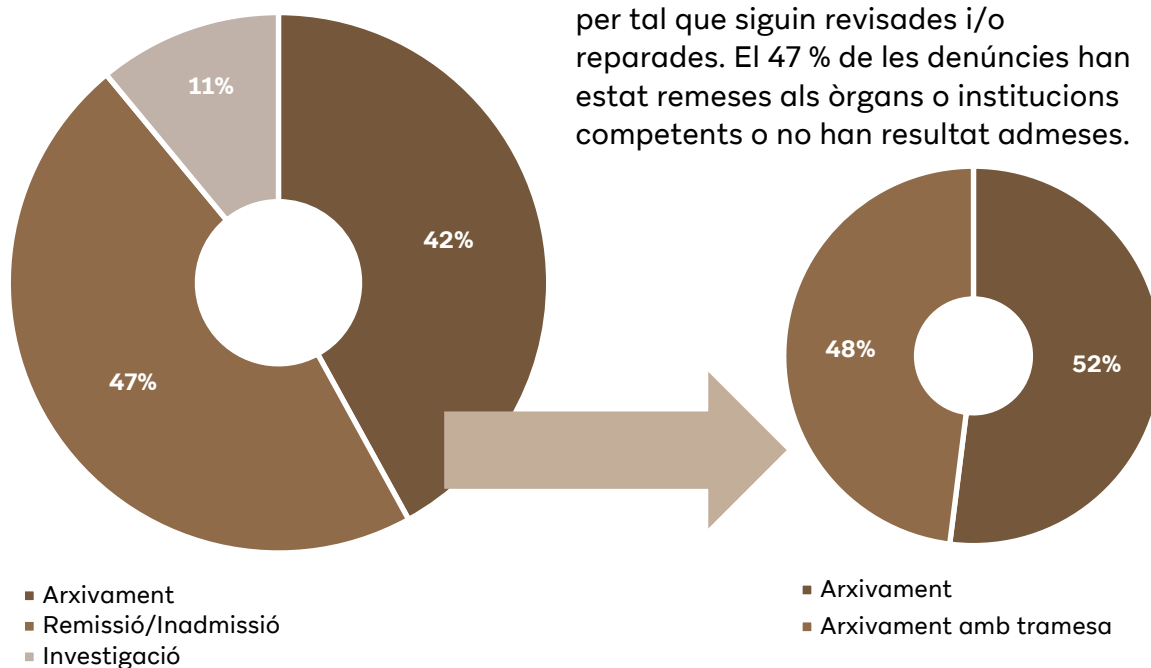
L'Oficina Antifrau ha dut a terme l'avaluació prèvia de versemblança d'un total de **779** expedients de versemblança. El 2023 s'incrementa el nombre d'actuacions de versemblança resoltes respecte de l'exercici anterior en un 57 %.

El nombre d'expedients d'avaluació prèvia de versemblança tancats durant el 2023 s'ha incrementat en un **231 %** respecte de la mitjana del període 2011-2022.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Nombre d'expedients resolts	142	134	154	154	164	167	
% d'increment d'un any respecte de l'anterior		-6 %	15 %	0 %	6 %	2 %	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'expedients resolts	211	211	271	276	441	497	779
% d'increment d'un any respecte de l'anterior	26 %	0 %	28 %	2 %	60 %	13 %	57 %

Una vegada finalitzada la fase d'anàlisi prèvia de versemblança dels 779 expedients, en l'11 % dels casos s'han iniciat actuacions d'investigació, mentre que s'ha instat l'arxivament del 42 % dels casos, tot i que, com es detalla al gràfic següent, en el 48 % dels casos arxivats s'han identificat irregularitats de naturalesa no corruptiva que han estat comunicades a les entitats concernides

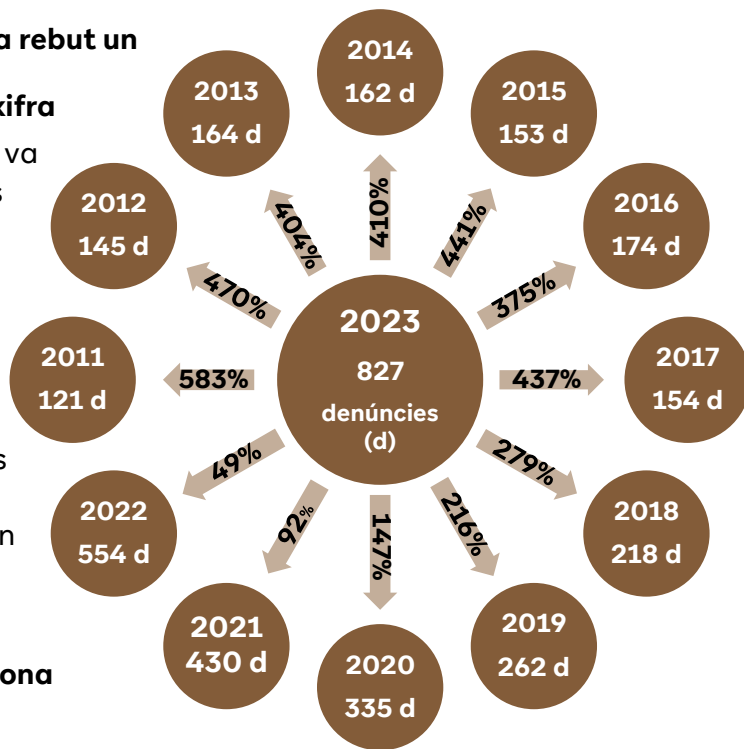
per tal que siguin revisades i/o reparades. El 47 % de les denúncies han estat remeses als òrgans o institucions competents o no han resultat admeses.

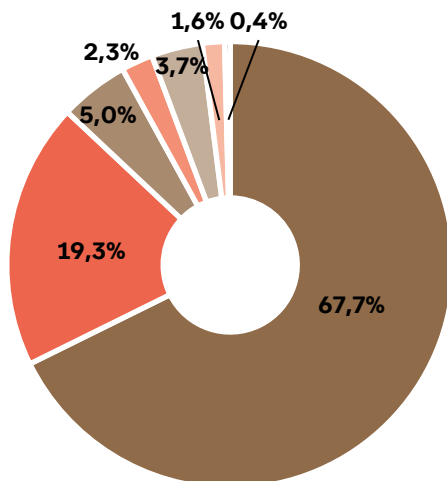
Enguany l'Oficina Antifrau **ha rebut un**

total de 827 denúncies, xifra

novament rècord des que es va posar en funcionament. Si es comparen amb les dels exercicis anteriors, es pot percebre un creixement important i constant. Així, **respecte de la mitjana de denúncies rebudes en el període 2010-2022 (232), les rebudes l'any 2023 estan molt per sobre, en concret, un 256 %.**

Pel que fa al **perfil de la persona denunciant**

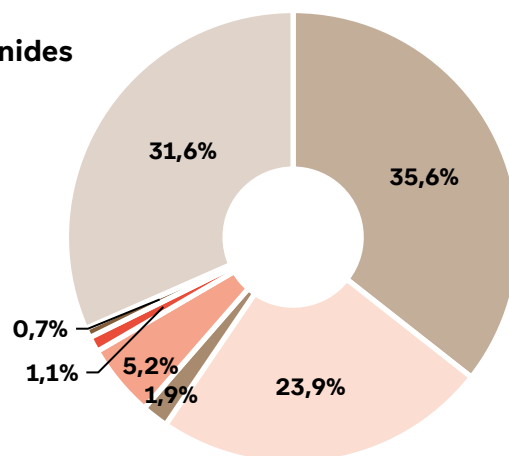

- Bústia anònima
- Representant de grup polític
- Funcionari-treballador públic
- Iniciativa pròpia
- Particular
- Anònim
- Sindicat

- 560 denúncies/comunicacions a través de la bústia anònima de denúncies
- 160 de particulars
- 41 de representants de grups polítics
- 31 de personal funcionari o treballadors/es públics
- 19 anònimes sense fer ús de la bústia
- 13 de sindicats
- 3 per iniciativa pròpia

Pel que fa a les **entitats o institucions concernides per les denúncies/comunicacions:**

- 294 són ajuntaments
- 261 són entitats o empreses privades
- 198 són la Generalitat
- 43 són altres entitats i/o administracions
- 16 són universitats
- 9 són consells comarcals
- 6 són diputacions

- Ajuntaments
- Universitats
- Consells comarcals
- Entitats i empreses privades
- Generalitat
- Altres entitats i/o administracions
- Diputacions

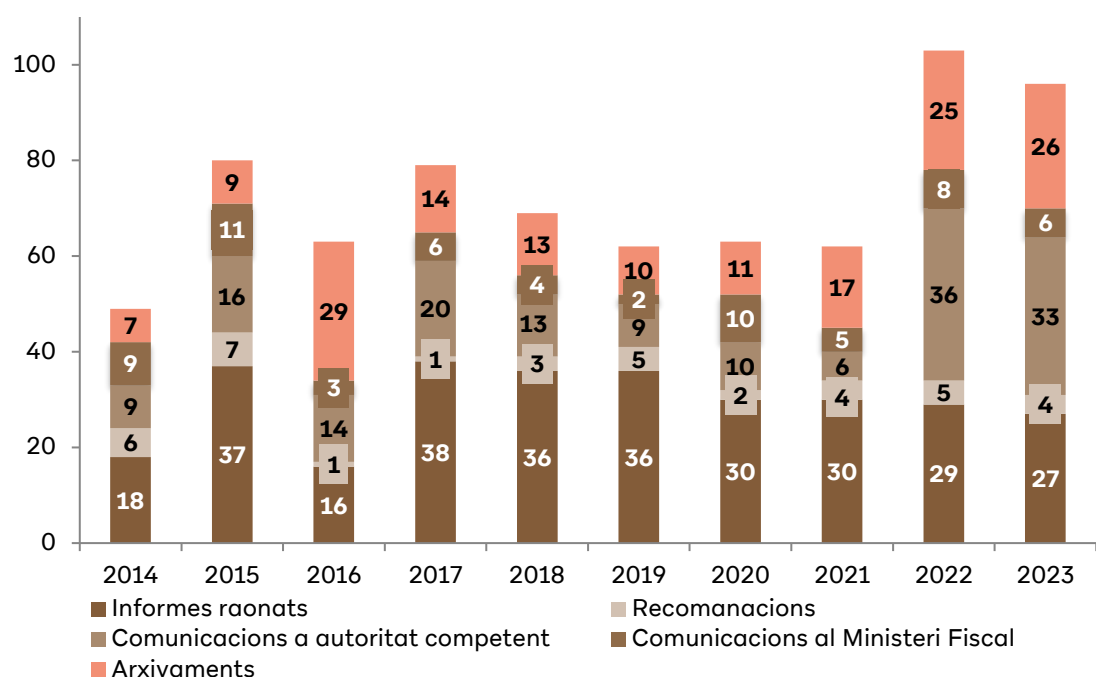
Antifrau ha clos **90** actuacions d'investigació (s'inclouen: 6 expedients de col·laboració amb l'autoritat judicial, fiscalia i/o policia judicial; 6 actuacions de versemblança que han resultat ser autèntiques actuacions indagatòries equivalents a investigacions; i una interrupció formal que, per la seva càrrega de treball, correspon a una actuació d'investigació closa) i **7** més han estat **interrompudes** en haver-se constatat la concurrència dels procediments judicials corresponents sobre els mateixos fets investigats. A data de tancament d'aquesta memòria, l'Oficina Antifrau té 279 actuacions del 2023 en curs pendent de resoldre.

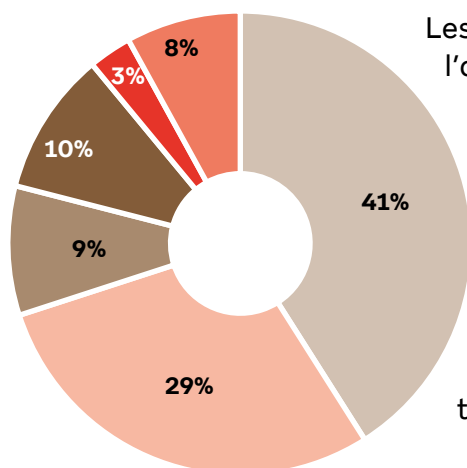
Des del punt de vista del nombre d'actuacions resoltes, l'any 2023 ha estat el més productiu d'ençà que funciona aquesta Oficina: s'ha acreditat un increment del 91 % respecte de la mitjana d'actuacions closes en el període 2010-2022.

Sector públic	En curs a 31 de desembre de 2022	Iniciades el 2023	Interrompudes el 2023	Closes* el 2023	En curs a 31 de desembre de 2023
Generalitat	52	13		11	54
Entitats locals	227	51	7	64	207
Universitats	14	3		2	15
Total d'actuacions	293	+67	-7	-77	276
Col·laboracions	2	6		5	3
Total	295	+73	-7	-82	279

* S'inclouen tres actuacions d'investigació que s'han tramitat acumuladament a d'altres ja existents per identitat d'objecte.

De les 90 actuacions d'investigació closes, 26 han estat arxivades. De la resta s'han tramès:

Les actuacions d'investigació closes durant l'any 2023 han estat vinculades amb casos concrets d'irregularitats en matèria de contractació pública; amb qüestions referides a funció pública; assumptes relacionats amb el conflicte d'interès i incompatibilitats; assumptes relacionats amb urbanisme, i, finalment, expedients relacionats amb subvencions i també transparència i bon govern.

- Contractació pública
- Funció pública
- Urbanisme
- Conflicte d'interès i incompatibilitats
- Subvencions
- Altres

Durant aquest exercici, s'ha resultat **emetre 27 informes raonats**, 22 dels quals s'han adreçat a entitats locals i entitats vinculades i 5 a la Generalitat de Catalunya. El 29% de les actuacions d'investigació clouen amb un informe raonat.

L'Oficina Antifrau ha adreçat recomanacions a **4** institucions:

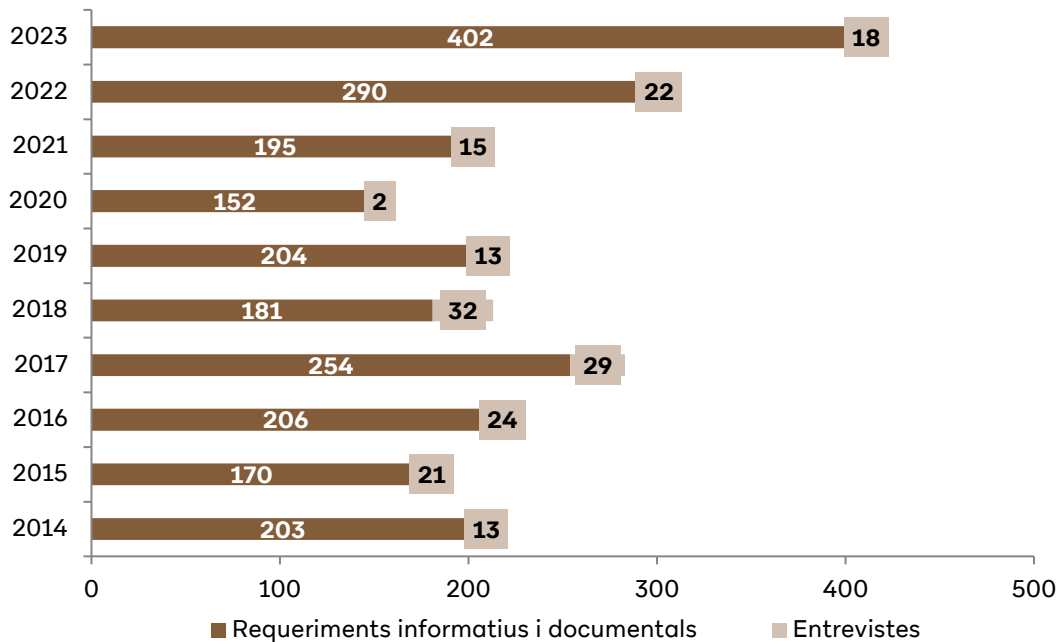
- Ajuntament de Lladorre
- Ajuntament de Sant Cebrià de Vallalta
- Ajuntament de l'Aldea
- Ajuntament de Barcelona

S'ha resultat realitzar **33** comunicacions a les autoritats competents següents per tal que iniciïn els procediments penals, de rescabament, administratius sancionadors o que corresponguin:

- 29 a entitats locals responsables del control i la supervisió dels ens concernits
- 2 a la Direcció General d'Administració Local
- 1 a l'Autoritat Catalana de la Competència
- 1 a l'Agència Estatal d'Administració Tributària

Les actuacions d'investigació realitzades per l'Oficina Antifrau inclouen una àmplia varietat de **diligències** entre les quals es troben els requeriments documentals específics a administracions públiques, persones i entitats públiques o privades, les entrevistes personals i les visites d'inspecció *in situ* i sol·licituds d'informació a registres públics.

Tipus de diligències per any

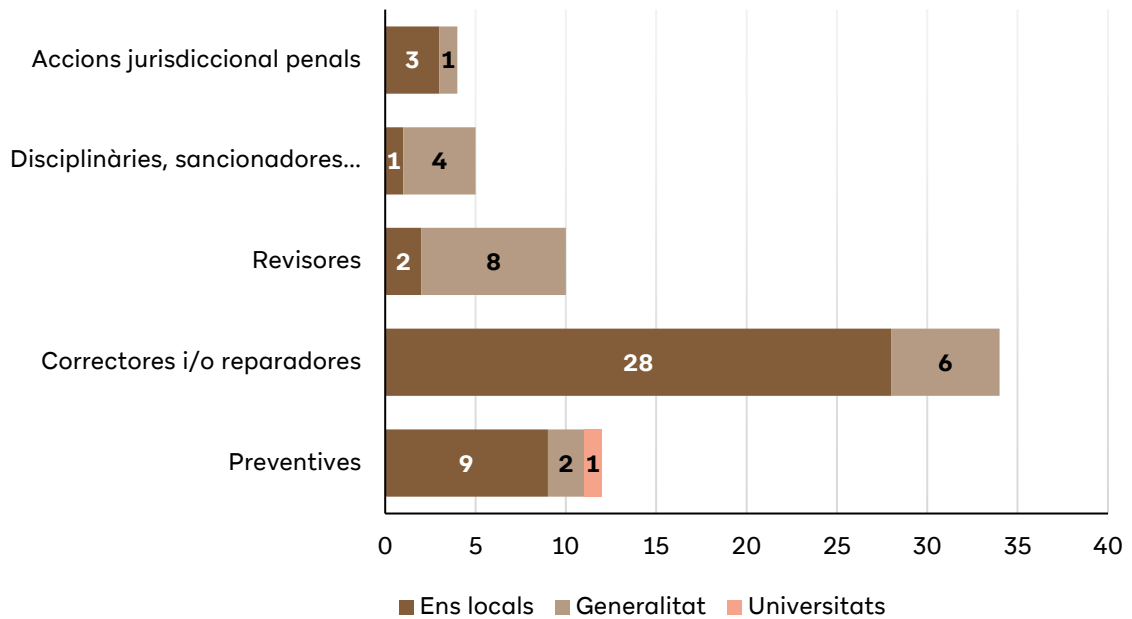
En l'exercici 2023 s'han realitzat **6 actuacions de cooperació institucional**, cinc a petició de jutjats d'instrucció i una a petició del Ministeri Fiscal.

Durant l'any 2023, s'ha tingut coneixement de **65 mesures adoptades** per les diferents entitats afectades i autoritats competents arran de les actuacions d'investigació d'aquesta oficina. Es tracta de **l'any en el qual s'han adoptat més mesures derivades de les actuacions** de l'Oficina Antifrau.

	2014	2015	2016	2017	2018
Nombre de mesures adoptades per entitats afectades i autoritats competents	19	18	17	18	28
% d'increment de l'any 2023 respecte dels anteriors	242 %	261 %	282 %	261 %	132 %

	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre de mesures adoptades per entitats afectades i autoritats competents	35	49	59	63	65
% d'increment de l'any 2023 respecte dels anteriors	86 %	33 %	10 %	3 %	

Tipus d'ens afectats per les mesures adoptades

Col·laboració institucional

Enguany l'Oficina Antifrau ha col·laborat amb les següents institucions per intercanviar experiències, fer incidència en processos legislatius, potenciar la prevenció amb actes formatius o fomentar la conscienciació social:

- Parlament de Catalunya
 - Compareixença a la Comissió d'Asserptes Institucionals (13 d'abril) per avaluar la idoneïtat de la candidata a directora adjunta, Begoña Ballbé
 - Compareixença a la Comissió d'Asserptes Institucionals (8 de juny), per presentar la Memòria 2022 d'Antifrau
- Govern de la Generalitat
 - Col·laboració a les reunions del Grup Bon Govern (XGT) orientades a definir la normativa reguladora de les bústies internes de denúncia i participació en la Setmana del Govern Obert (del 20 al 24 de març)
 - Col·loqui sobre dones alertadores contra la corrupció (EAPC) (27 de març)
- Xarxa d'agències antifrau de l'Estat espanyol: Oficina Antifrau de Catalunya, Agència de Prevenció i Lluita contra el Fraude i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears, Oficina Andalusana contra el Fraude i la Corrupció, Oficina de Bones Pràctiques i Anticorrupció de la Comunitat Foral de Navarra, Direcció de

Serveis d'Anàlisi, Òrgan gestor del Bústia Ètica i de Bon Govern de l'Ajuntament de Barcelona, Agència de Transparència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i Oficina Municipal contra el Fraud i la Corrupció de l'Ajuntament de Madrid (dues trobades, a l'abril i a l'octubre)

- Participació en el Consell Assessor del segell Infoparticipa (10a edició) | Laboratori COMSET (UAB) (7 de febrer)
- Trobades institucionals amb els representants dels òrgans amb rellevància estatutària: la Sindicatura de Comptes, el Síndic de Greuges, el Consell de Garanties Estatutàries i el Consell de l'Audiovisual
- I Trobada Nacional. Comissió europea: Xarxa de la UE contra la Corrupció (19 d'octubre)

També ha col·laborat i/o organitzat **14** actes acadèmics i de conscienciació social i **2** actes amb la societat civil.

Durant aquest exercici Antifrau ha signat **3** convenis institucionals o relacions de col·laboració i d'altres 7 anteriors segueixen vigents.

Antifrau ha **col·laborat institucionalment a escala internacional** amb diverses institucions i en diferents actes. L'Oficina Antifrau forma part i ha participat el 2023 en diverses xarxes internacionals: **Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities (NEIWA)**, **European Partners Against Corruption (EPAC)** i **International Association of Anti-Corruption Authorities (IAACA)**.

El personal al servei de l'Oficina també ha participat **en activitats formatives i en projectes finançats per la Unió Europea i per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE)** per compartir l'experiència i prevenir el frau i la corrupció.

Comunicacions rebudes al canal intern de l'Oficina Antifrau de Catalunya

Tot i que no ha transcorregut un any des de la posada en funcionament del canal intern, s'ha considerat convenient fer l'informe tenint en compte l'any natural, per la qual cosa aquest informe abasta el període des de la posada en marxa el 13 de juny fins al 31 de desembre de 2023. Aquest canal es va crear mitjançant la [Resolució OAC/DIR/694/2023, de 12 de juny](#).

En el cas de l'Oficina Antifrau, ja existia un mecanisme de gestió d'alertes internes i es va decidir configurar un canal intern específic de gestió separada d'aquelles alertes de conformitat a la llei, alhora que es va establir un procediment àdhuc en desenvolupament de les previsions legals.

Les infraccions que es poden comunicar no són només les previstes a l'article 2 de la Llei (accions o omissions que puguin ser constitutives d'infracció penal o administrativa greu o molt greu), sinó que s'inclou qualsevol infracció normativa o conductes contràries al Codi ètic i de conducta aplicables al personal al servei d'Antifrau.

Durant aquests mesos, s'han presentat set comunicacions al canal intern, sis pel canal anònim. En realitat, respecte de les anònimes, només una d'aquestes comunicacions era realment una denúncia d'acord amb la instrucció. Tres eren proves, una altra era un denunciador extern que havia fet una denúncia que havia tingut entrada a la Direcció d'Anàlisi i Investigacions però reiterava la denúncia pel canal intern, i una altra comunicació era una notificació general de la Generalitat a Antifrau d'un tema genèric que no tenia contingut de denúncia. Finalment, per resolució del director de l'Oficina Antifrau, es va derivar un assumpte a la persona gestora del canal, a proposta de la Direcció d'Anàlisi i Investigacions, d'una persona externa a l'Oficina, que era un denunciador de diversos expedients en tràmit o finalitzats a la Direcció d'Investigacions.

En aquests primers mesos de funcionament del canal només hi ha hagut una comunicació tramitada i resolta. La comunicació denunciava una persona de l'Oficina per infracció de Codi ètic i de normativa en general sense especificar articles concrets.

Equip d'Anàlisi de Dades

A finals de 2020 la Direcció d'Antifrau va aprovar l'estratègia d'intel·ligència basada en anàlisi de dades de l'Oficina Antifrau de Catalunya i la constitució de l'Equip d'Anàlisi de Dades (EAD). S'apostava per dotar-se, en l'àmbit de les dades, dels recursos personals, materials, dels coneixements i capacitats necessaris per desenvolupar una estratègia generadora de valor afegit, al servei d'Antifrau.

Durant aquest exercici, l'EAD ha assolit els objectius següents:

- Disseny i desenvolupament del formulari, de la base de dades i de la interfície de consulta i explotació del Registre de Responsables de sistema intern d'informació (RSII)
- Difusió de l'estudi 'Sistemes automatitzat d'alerta en l'àmbit de la contractació pública' a actes amb Localret, la Junta Consultiva de Contractació Pública (JCCA), el Consorci AOC, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i el Col·legi d'Economistes de Catalunya
- Desenvolupament de la plataforma de dades del sector públic d'Antifrau perquè esdevingui un entorn hipertextual integrat, que permeti enriquir els documents amb dades rellevants i pertinents relacionades amb els casos concrets objecte d'investigació, que doti de capacitat real de detectar

proactivament situacions irregulars de corrupció, i que serveixi de base quantitativa per als estudis i treballs de la Direcció de Prevenció

- Estudi de la influència indeguda en el sector públic i el risc de captura de les estructures públiques per interessos privats
- Accions de difusió de l'estratègia de dades d'Antifrau i d'intercanvi de coneixement a nivell nacional i internacional. Per exemple, al Fòrum Global sobre Anticorrupció i Integritat organitzat per l'OCDE, o al II Seminari DIGITAPIA sobre 'Bona administració privada i pública i Intel·ligència Artificial', a la Universitat de Barcelona (UB)

Ribes 3
08013 Barcelona
T +34 935 545 555
comunicacio@antifrau.cat
www.antifrau.cat

